

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 8 czerwca 2016r. skierowanym przeciwko Bankowi (...) Spółce Akcyjnej w G. powódka D. B. wniosła o pozbawienie klauzuli wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego klauzulą wykonalności przeciwko powódce jako następczyni prawnej małżonki dłużnika. Uzasadniając zgłoszone żądanie pełnomocnik powódki powołał się na przedawnienie roszczenia pozwanego względem powódki (pozew k. 2 - 6).

W odpowiedzi na pozew z dnia 9 sierpnia 2016r. pełnomocnik pozwanego zanegował, jakoby roszczenie ulec miało przedawnieniu i z tej też przyczyny wniósł o oddalenie powództwa (odpowiedź na pozew k. 57 - 58).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 5 października 1999r. poprzednik prawny pozwanego - (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. wystawiła przeciwko ojcu powódki - T. B. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) stwierdzający istnienie po stronie dłużnika zobowiązania finansowego wynikającego z umowy o kredyt inwestycyjny z dnia 6 września 1996r. (bankowy tytuł egzekucyjny k. 12). Tytuł powyższy zaopatrzony został klauzulą wykonalności postanowieniem z dnia 2 marca 2000r., kolejnym zaś postanowieniem z dnia 8 sierpnia 2000r. nadano mu klauzulę wykonalności także przeciwko małżonce dłużnika - A. B. z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością ustawową małżeńską (postanowienia k. 17 - 18, 13 - 14).

W dniu 3 sierpnia 2001r. poprzednik prawny pozwanego skierował do komornika wnioski o wszczęcie przeciwko dłużnikowi i jego małżonce postępowania egzekucyjnego (wniosek k. 1 - 2 akt Km 531/2001). Postępowanie powyższe umorzone zostało postanowieniem z dnia 6 marca 2012r. (postanowienie k. 80 akt Km 531/2001).

W dniu 18 września 2009r. Sąd Rejonowy w Skierniewicach postanowieniem z dnia 2 marca 2000r. nadał klauzulę wykonalności na rzecz pozwanego jako następcy prawnego wierzyciela i oddalił jednocześnie wniosek o nadanie tejże klauzuli przeciwko małżonkowi dłużnika uznając wniosek pozwanego w tym zakresie jako przedwczesny (postanowienie k. 19 - 20).

W dniu 26 października 2015r. Sąd Rejonowy w Skierniewicach nadał powyższemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności na rzecz pozwanego jako następcy prawnego wierzyciela oraz zaopatrzył go jednocześnie klauzulą wykonalności przeciwko powódce jako następczyni prawnej małżonki dłużnika (postanowienie k. 15 - 16).

Sąd zważył, co następuje:

Odnosząc się do kwestii przedawnienia roszczenia pozwanej podzielić należało w całej rozciągłości stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2007r. w sprawie IV CSK 356/06, wedle którego:

„Termin przedawnienia roszczenia banku wobec osoby niebędącej przedsiębiorcą wynosi trzy lata.”

Formułując powyższe stanowisko Sąd Najwyższy wskazał, iż:

„W myśl art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Ustanowienie w przytoczonym przepisie terminu przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej stanowi odstępstwo od ogólnej zasady, zgodnie z którą termin przedawnienia wynosi lat dziesięć. Jednakże dla zastosowania tego wyjątku ustawa wprowadza wymaganie, aby określone roszczenie, które przysługuje podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą, pozostawało "w związku z działalnością gospodarczą". Określenie związane z prowadzeniem działalności gospodarczej jest określeniem szerokim, co znalazło potwierdzenie w orzecznictwie sądowym (por. np. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 1992 r., III CZP

64/92 - OSNC 1992, nr 12, poz. 225, wyrok z dnia 24 kwietnia 2003 r., I CKN 316/01- OSNC 2004, nr 7-8, poz. 117 i wyrok z dnia 16 lipca 2003 r., V CK 24/02 - OSNC 2004, nr 10, poz. 157). Motywy i dążenie ustawodawcy do zapewnienia możliwie szybkiego realizowania przez profesjonalistów swych roszczeń zarówno przysługujących im wobec innych profesjonalistów, jaki i wobec nieprofesjonalistów zostały szeroko w doktrynie i judykaturze omówione. Nie trzeba także dowodzić, lecz należy wskazać, a to w związku z wywodami skargi kasacyjnej, że profesjonalista jest z reguły lepiej zorientowany w regulacjach prawnych oraz dysponuje lepszymi możliwościami faktycznego korzystania z instrumentów przewidzianych dla ochrony swych praw. Stosownie do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2003 r., II CK 113/02 (OSP 2004, nr 11, poz. 141), powoływanego już w toku postępowania pierwszoinstancyjnego, termin przedawnienia roszczenia banku wobec osoby niebędącej przedsiębiorcą wynosi trzy lata.”

Podzielając w pełni zasadność powyższego stanowiska stwierdzić należy, iż brak jest jednocześnie powodów, dla których roszczenie banku nie miałoby się przedawniać po upływie trzech lat od jego wymagalności, tak jak każdego innego przedsiębiorcy. Z podobnych względów brak również podstaw dla ochrony banku, który nie podejmuje przez znaczny okres czasu żadnych czynności zmierzających do zaspokojenia jego roszczenia. Bank jest profesjonalistą korzystającym z wyspecjalizowanej obsługi prawnej, ma więc wszelkie możliwości, aby w przewidzianych prawem terminach, ustanowionych dla wszystkich przedsiębiorców, zabezpieczyć realizację należnych mu roszczeń. Zaniechania skorzystania z nich koniecznym czyni poniesienie przezeń negatywnych konsekwencji na równi z wszystkimi innymi uczestnikami obrotu.

Oponując przeciwko zarzutowi przedawnienia pozwana w niniejszym procesie wskazywała, iż składając w dniu 3 sierpnia 2001r. wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przerwała tym samym bieg terminu przedawnienia, po czym termin przedawnienia rozpoczął na nowo swój bieg na nowo w marcu 2012r., to zaś oznacza, iż zakończy się on w roku 2022. Ze stanowiskiem powyższym nie sposób się zgodzić, jak wynika bowiem ze stanowiska wyrażonego w cytowanym uprzednio wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2007r., termin przedawnienia roszczeń względem powódki wynosi 3 lata. Zapatrywania powyższego nie zmienia w szczególności fakt wystawienia przez pozwanego bankowego tytułu egzekucyjnego, jak podnosi się bowiem w literaturze prawniczej, przepis art. 125 § 1 k.c. nie będzie miał zastosowania do roszczeń objętych bankowymi tytułami egzekucyjnymi albo aktami notarialnymi, stanowiącymi tytuły egzekucyjne, o jakich mowa w art. 777 § 1 pkt 4 i 5 k.p.c., choć są to tytuły egzekucyjne, nie są to jednak ani orzeczenia organów powołanych do rozpoznawania spraw cywilnych, ani ugody w rozumieniu art. 125 § 1 k.c. (por. A. Marciniak, Podstawa egzekucji sądowej z przedmiotu zastawu lub hipoteki, Problemy Egzekucji 2000, nr 5, poz. 5; A. Janiak, O przywilejach bankowych, Pr. Bank. 2000, nr 11, s. 47-60).

Analogiczne zapatrywanie wyrażone zostało również w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 lipca 2014r. w sprawie I ACa 116/14, także bowiem w uzasadnieniu powyższego orzeczenia wskazano, iż:

„Bankowy tytuł egzekucyjny nie ma mocy wiążącej orzeczenia sądowego ani nie stwarza stanu powagi rzeczy osądzonej. Wobec tego, mimo że po zaopatrzeniu w klauzulę wykonalności tytuł taki pozwala na egzekwowanie świadczeń w nim wymienionych, w istocie dotyczy on roszczeń stale jeszcze dochodzonych w tym sensie, że nie zostały one osądzone.”

Oceny tej nie zmienia również fakt nadania powyższemu tytułowi klauzuli wykonalności, stosownie bowiem do stanowiska wyrażonego w wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 7 lutego 2014r. w sprawie I ACa 687/13:

„Postępowanie klauzulowe, toczące się na skutek wniosku banku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, nie ma charakteru postępowania rozpoznawczego, w którym sąd bada zasadność roszczenia powoda, ale ma jedynie na celu sprawdzenie formalnych przesłanek nadania klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, a nie jego merytoryczne badanie. Nadając klauzulę wykonalności, sąd stwierdza, że wystawiony przez bank tytuł nadaje się do realizacji w drodze egzekucji. Ustalenie natomiast, czy dochodzona przez bank należność rzeczywiście istnieje i czy została wskazana w bankowym tytule egzekucyjnym we właściwej wysokości, wykracza poza zakres kognicji sądu przy nadawaniu klauzuli wykonalności. (...) W art. 125 k.c. przewidziano

wprawdzie wydłużenie terminu przedawnienia do 10 lat, niezależnie od długości terminu określonego w przepisie szczególnym dla danego rodzaju roszczeń - w odniesieniu do roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem organów wskazanych w tym przepisie, lub ugodą przed nimi zawartą. Jednak rozszerzenie skutku z art. 125 k.c. na tytuły egzekucyjne - wymienione w art. 96-98 ustawy z 1997 r. - Prawo bankowe - nie znajduje uzasadnienia. Inne racje przemawiają bowiem za uznaniem określonego tytułu jako wystarczającego do nadania klauzuli wykonalności, inne zaś za wprowadzeniem dłuższego terminu przedawnienia. Ten ostatni efekt ustawodawca wyraźnie wiąże wyłącznie z kontrolą zasadności roszczenia przez organ niezależny od stron.”

LEX nr 1437877

Jak wynika z treści wystawionego przez poprzednika prawnego bankowego tytułu egzekucyjnego, objął on odsetki naliczone najpierw do dnia 5 października 1999r., jak również odsetki naliczane osobno po wskazanej wyżej dacie (bankowy tytuł egzekucyjny k. 12). Okoliczność powyższa pozwala na powiązanie wymagalności całej należności kredytowej właśnie z dniem 5 października 1999r., to zaś oznacza, iż bieg terminu przedawnienia wobec poprzedniczki prawnej powódki przerwany został w związku z wystąpieniem i uzyskaniem w dniu 8 sierpnia 2000r. przez poprzednika prawnego powódki klauzuli wykonalności przeciwko niej. Kolejne przerwanie wchodzącego w rachubę 3 letniego terminu przedawnienia nastąpiło z kolei w dniu 3 sierpnia 2001r., kiedy to skierowano przeciwko poprzedniczce prawnej powódki wniosek o wszczęcie przeciwko niej egzekucji, która to egzekucja prowadzona była do dnia 6 marca 2012r. Mając jednocześnie na uwadze, iż kolejna czynność wierzyciela miała miejsce w niniejszej sprawie dopiero w dniu 24 lipca 2015r., kiedy to wystąpił on o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko powódce, przyjąć należało, iż zanim to nastąpiło, upłynął termin przedawnienia roszczenia względem niej (uzasadnienie postanowienia k. 15). Uzasadnienia dla powyższego wniosku dostarcza wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2012r. w sprawie III CSK 43/12, wedle którego:

„Odpowiedzialność małżonka dłużnika niebędącego dłużnikiem osobistym może powstać nie tylko poprzez nadanie przeciwko niemu klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko dłużnikowi osobistemu. Nie ma bowiem przeszkód, aby wierzyciel wytoczył od razu powództwo przeciwko samemu dłużnikowi oraz jego małżonkowi, tyle że przeciwko temu ostatniemu z ograniczeniem odpowiedzialności do przedmiotów objętych wspólnością majątkową. Małżonek dłużnika zatem jest również dłużnikiem, tyle że nie osobistym, lecz ponoszącym odpowiedzialność za cudzy dług z przedmiotów objętych wspólnością. Małżonek dłużnika niebędący dłużnikiem osobistym z chwilą nadania przeciwko niemu klauzuli wykonalności na podstawie art. 787 k.p.c. staje się dłużnikiem egzekwowanym i dlatego przysługuje mu obrona za pomocą środków przewidzianych w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym. Skoro zaś małżonek dłużnika staje się dłużnikiem egzekwowanym, nie można zasadnie twierdzić, że terminy przedawnienia będą odrębnie dla małżonka będącego dłużnikiem osobistym i małżonka będącego dłużnikiem egzekwowanym.

Tym samym też także w sprawie niniejszej bieg terminu przedawnienia przeciwko poprzedniczce prawnej powódki rozpoczął się w tej samej dacie, co wobec dłużnika głównego. Bieg powyższego terminu, przerwany najpierw wystąpieniem o klauzulę wykonalności przeciwko poprzedniczce prawnej powódki, następnie zaś wnioskiem o wszczęcie przeciwko niej egzekucji, upłynął następnie wobec trwającej dłużej niż 3 lata bezczynności wierzyciela, jaka miała miejsce pomiędzy zakończeniem postępowania egzekucyjnego, co z mocy art. 124 par. 2 kc., zainicjowało bieg przedawnienia od początku, a wystąpieniem o klauzulę wykonalności przeciwko powódce. Z uwagi na powyższe, przyjąć należało, iż żądanie pozwu znajduje oparcie w przepisie art. 840 par. 1 pkt 2 kpc.

Rozstrzygnięcie o obciążeniu pozwanego należnymi powódce kosztami zastępstwa prawnego w kwocie 14 400zł. zapadło zgodnie z wyrażoną przepisem art. 98 par. 1 kpc. zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Wobec korzystania przez powódkę ze zwolnienia od kosztów sądowych, o ich pobraniu od strony pozwanej orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego